

Boek jij bent geleefd

Zangen van zoeken en zien

viering in de
Keizersgrachtkerk
zondag 9 augustus 2026

Boek, jij bent geleefd – Zomerdiensten 2026

In deze diensten laten we ons inspireren door het lied van Huub Oosterhuis. Met woorden die raken, uitdagen en misschien ook wel een beetje schuren. Want hoe leef je goed? Wat betekent het om mens te zijn, om te delen, lief te hebben, om licht en adem te zijn voor elkaar?

Voor elke dienst wordt er door uitlegger/liturg een boek gekozen dat hem of haar raakt — een roman, een dichtbundel, een verhaal dat is blijven hangen. Geen bijbel als uitgangspunt, maar een boek dat inspireert, schuurt, troost of aan het denken zet.

Dat boek leggen we naast een Bijbelverhaal. Wat gebeurt er in die ontmoeting? Welke vragen komen boven? Waar raken ze elkaar — of juist niet?

12 juli Alle mensen van de wereld - Huub Oosterhuis

doop van Casimir en Selma van Berkel

voorganger: Bram Grandia

liturgen: Wilma Eusman
Antonia Weiss

19 juli Shabanu - Suzanne Fisher Staples

voorganger: Wilna Wierenga

liturg: Marjies Rienderhoff

26 juli Op een andere planeet kunnen ze me redden - Lieke Marsman

voorganger: Daan Savert

liturgen: Herman Schalk
Yannick Weermeijer

2 aug PRIDE KERKDIENST “Unite!”

Let op: aanvang 12 uur!

voorganger: Bisschop Gene Robinson

9 aug Zangen van zoeken en zien - Oecumenisch liedboek

voorganger: Annelies Jans

liturgen: Joop van der Schee
Martyn Mulder
Robert Vlaanderen

16 aug Titaantjes - Nescio

voorganger: Guido de Bruin

liturg: Jan van Duijn

23 aug The underground railroad - Colson Whitehead

voorganger: Alain Verheij

liturg: Corina Leegwater

Cameraopname

Deze dienst wordt uitgezonden via internet. De beelden zijn live en enkele weken nadien te zien op het YouTube-kanaal van de Keizersgrachtkerk.

De camera hangt achter in de kerk. Sprekers, zangers en musici komen in beeld. Bezoekers in de voorste banken kunnen (van achteruit) in beeld komen en tijdens de viering wordt de linkerhelft van de ruimte voorin (pianokant) in beeld gebracht. De camera zoomt niet in op bezoekers.

Oefenen van enkele liederen

Begroeting

Wij zingen: Wat vrolijk over U geschreven staat (ZZZ 196)

1. Wat vro - lijk o - ver U ge-schre-ven staat:
dat Gij zijt de gloed - van al wat leeft,
de ziel die vonkt of als een brand uit - slaat,
de a - dem - bron die ons - te drin-ken geeft -

The musical score is written on a single staff in 2/2 time, key of B-flat major (two flats). It consists of four lines of music, each corresponding to a line of Dutch lyrics. The melody is simple and rhythmic, with a final double bar line at the end of the fourth line.

wat vurig staat geschreven: dat Gij komt
'redden wat verloren is', dat woord,
dat Gij het hart hebt, ogen, dat Gij hoort,
'Ik zal er zijn', zonsopgang, nieuw verbond -

dat hoge woord, geschreven wit op zwart,
trouw van trouw, hoe heeft het ons bevrijd,
beschaamd, vervoerd, getroost, dan weer
getart.

Hoe dorsten wij te weten wie Gij zijt.

Beroep op God

Wij zingen: Delf mijn gezicht op (ZZZ 470)

1. Delf mijn ge-zicht - op, maak mij mooi.
Wie mij ont - mas - kert zal mij vin - den.
Ik heb ge - zich - ten, meer dan twee,
har - ten aan angst voor angst ten prooi.
f Delf mijn ge - zicht op, delf mijn ge-zicht op,
maak mij mooi, maak mij mooi.

The musical score is written on a single staff in 4/4 time, key of D major (two sharps). It consists of six lines of music, each corresponding to a line of Dutch lyrics. The melody is simple and rhythmic, with a final double bar line at the end of the sixth line. There are triplets indicated by a '3' over the notes in the first three lines. A forte dynamic marking 'f' is present at the start of the fifth line.

2. Delf mijn ge-zicht—op, maak mij mooi.

Wie wordt ont-mas-kerd wordt ge-von-den

en zal zich-zelf— op-nieuw ver-staan

en le-ven bloot en on-om-won-den,—

aan niets en nie-mand meer ten prooi.

f Delf mijn ge-zicht op, delf mijn ge-zicht op,

maak mij mooi, maak mij mooi.

Wij zingen: Wek mijn zachtheid weer (ZZZ 514)

1. Koor; 2 Allen:

Wek mijn zacht - heid weer.

Geef mij terug de o - gen van een kind. —

Dat ik zie wat is.

En mij toe - ver - trouw.

En het licht niet haat. —

Boek jij bent geleefd

1. 'Boek, zeg ons hoe te leven'

Boek jij bent geleefd, zeg ons hoe te leven -
 In mijn letters staat geschreven
 dat alleen de geest doet leven.
 Licht en adem is de geest.
 Daarom ben ik neergeschreven:
 dat jij zonder angst zult leven wat je leest.

Op de planken wachten rug aan rug boeken die geschreven zijn in landen die elkaar vijandig gezind zijn, of zelfs oorlog met elkaar voeren.

Boeken over fotografie en droomuitleg.

Verhandelingen over microben of melkwegstelsels.

De autobiografie van een generaal naast de memoires van een deserteur.

Het optimistische werk van een onbegrepen auteur en het duistere werk van een successchrijver.

De aantekeningen van een schrijfster van reisliteratuur vlak bij de vijf delen die een aan huis gekluisterde schrijver nodig had om in geuren en kleuren zijn mijmeringen uit de doeken te doen. Een boek dat gisteren is gedrukt naast een boek dat net twintig eeuwen oud is geworden.'

'In bibliotheken bestaan geen grenzen van tijd of plaats. En ten slotte worden we allemaal uitgenodigd om naar binnen te gaan: vreemdelingen en buurtbewoners, mensen met een bril, met contactlenzen of met vuiltjes in hun oog, mannen met een knotje of vrouwen die een stropdas dragen. Het lijkt wel een utopie.

Gedachten

Muziek

2. 'Wou je leven met zovelen, moet je delen'

Boek jij bent geleefd, zeg ons hoe te leven -
Wou je leven met zovelen
hier op aarde, moet je delen:
licht en adem, geld en goed.
Wie maar leeft om meer te krijgen,
die zal sterven aan zijn eigen overvloed.

Boek jij bent geleefd, zeg ons hoe te leven -
Mozes heeft de weg gewezen,
hoor de woorden der profeten,
licht en adem zal er zijn,
als je mens wordt zoals Jezus:
liefde als een mens aanwezig,
wijn van liefde, brood des levens, zoals hij.

Gedachten

Achter het grote podium in hartje Boedapest klimt Femke Halsema in juni 2025 op een geïmproviseerde verhoging. Van daaruit gluuurt ze naar de massa die zich voor haar heeft verzameld. [...] Dan roept ze, half naar zichzelf

en half naar wie het maar wil horen: 'Het zijn er wel 300 000!' Het zijn iets minder mensen, maar het gaat om het belang van de gebeurtenis. In een land waar de rechtsstaat onder druk staat, de Pride verboden is door premier Viktor Orbán en burgerlijke vrijheden krimpen, golft een vreedzame, kleurrijke massa door de straten. Pride in Hongarije is, zoals Pride ooit in Amsterdam begon, een daad van verzet. Halsema's aanwezigheid in juni 2025 is dat ook.

Het bezoek aan Boedapest staat niet op zichzelf. Voor Halsema is dit meer dan symboliek. Het raakt aan de kern van haar denken en het wereldbeeld dat ze heeft. Haar kompas zijn de Grondwet en de rechtsstaat. Ze gelooft niet in paternalisme of betutteling. Ze is voor emancipatie, maar wars van hokjesdenken. Iedereen moet zichzelf kunnen ontplooien, zonder groepsdruk. Vrijheid is het hoogste goed, maar "er moet wel gelijkheid van vrijheid bestaan", citeert Halsema graag de Nederlandse anarchist Arthur Lehning.

Muziek

3. 'Niemand weet hoe jij moet leven, nergens staat het opgeschreven'

Boek jij bent geleefd, zeg ons hoe te leven.
Niemand weet hoe jij moet leven,
nergens staat het opgeschreven.
Liefde tegen liefdespijn,
vriendschap tegen duizend vrezen,
zoet dat bitter kan genezen,
mens voor mensen, recht en vrede,
licht en adem, heel veel leven mag je zijn.

Gedachten

Mijn geest dwaalde door een totaal witte kamer.
Ik was alles en niets, een adelaar,
een langpootmug,
een berghelling in de julizon, alle korstmos
in de kosmos, elke bominslag, boem paukeslag,
de wereld van gisteren, die van vanmorgen,
alles
wat geweest was raasde door mijn aders.
Een boomlange vrouw boog zich over me heen.
Ze had vriendelijke ogen. Ik herkende haar van een uitzending
van VPRO Boeken, jaren geleden, die lieve Wim Brands
leefde nog, waar we samen in zaten.

Herinnerde me hoe ze mij, twintigjarige debutant met een zenuwinzinking, gerust had gesteld. Ik had haar ooit nog willen bedanken, willen zeggen dat ik op de middelbare haar bundel Dakruiters voor mijn lijst las, dat ze een van de eerste dichters was die ik ooit bewonderde. Maar toen kreeg ze kanker. 'Is het eng om te sterven,' vroeg ik. De stem van Esther Jansma was zacht maar helder:
Je zult zien dat tijd niets betekent.
Soms regent het op je, dat is alles.
Uit Jansma's gedicht 'Begrafenis', '93.

Muziek

4. "t Meeste van een mensenleven wordt het minste opgeschreven"

Vrouw, waar is je broer? Mens, waar is je zusje?
't Meeste van een mensenleven wordt het minste opgeschreven:
hoe zij trouw zijn aan elkaar,
lijden, sterven, liefde leren –
zouden wij dat ook proberen, werd het waar.

Gedachten

Onze huid is een grote blanco pagina; ons lichaam een boek.
De tijd schrijft beetje bij beetje zijn geschiedenis in het gezicht,
op de armen, op de buik, in het geslacht, op de benen.
Als we ter wereld komen krijgen we een grote o opgedrukt, de navel.
Daarna verschijnen zachtjes aan andere letters.
De lijnen van de hand.
Sproeten, als punten aan het eind van een zin.
De littekens die blijven nadat de arts een snede heeft gemaakt en de wond weer heeft dichtgenaaid. Met het verstrijken der jaren vormen de rimpels, ouderdomsvlekken en spataderen de lettergrepen die een levensverhaal vertellen.

Wij zingen: Schriftlied (ZZZ 602)

The musical score is written for a single voice part on a treble clef staff. It begins with a key signature of one sharp (F#) and a 3/4 time signature. The tempo/mood is marked 'poco f'. The lyrics are in Dutch. The score consists of 11 lines of music. The first line starts with '1. Die cha - os'. The melody is simple and hymn-like. There are some rests and ties in the lyrics. The score ends with a double bar line. The key signature changes to three sharps (F#, C#, G#) for the final line.

poco f

1. Die cha - os schiep tot men - sen - land,
die men - sen riep tot zins - ver - band,
Hij schreef, ons tot — be - scher - ming,
zijn hand - vest van — ont - fer - ming.
Hij schreef ons vrij, met ei - gen hand. —
molto f
Schrift die men - sen - oor - sprong schrijft.
Woord dat trouw blijft. —

Dat boek waarin getekend staan
gezichten, zielen, naam voor naam,
hun overslaande liefde,
hun overgaande liefde,
hun weeën die niet overgaan.
Schrift die mensendagen schrijft.
Licht dat aanblijft.

Haar onvergankelijk testament:
dat Zij ons in de dood nog kent –
de dagen van ons leven
ten dode opgeschreven,
ten eeuwig leven omgewend.
Schrift die mensentoeekomst schrijft.
Naam die trouw blijft.

- DELEN -

Mededelingen

Wij geven

- Diaconiecollecte: Pax
- Kerkcollecte
- Werk in de eigen gemeente

Gaven via deze QR-code worden als volgt verdeeld:

- 40%
- 40%
- 20%

Voorbeden

Wij zingen: Moge het delen van dit brood (ZZZ 652)

Mo - ge het de - len van dit brood
en de - ze be - ker ons hart ver - ster - ken:
dat wij vol hoop mee - wer - ken
aan een nieu - we we - reld
waar brood en recht en waar - dig - heid
en lief - de is voor al wat leeft.

5. Breken, schenken, delen 'Als je mens wordt zoals Jezus'

Danken

Wij zingen: Boek jij bent geleefd (ZZZ 600)

Boek, jij bent geleefd,
zeg ons hoe te leven
In mijn letters staat geschreven
dat alleen de geest doet leven.
Licht en adem is de geest.
Daarom ben ik neergeschreven:
dat jij zonder angst zult leven wat je leest

Allen: poco f

2. Boek jij bent ge - leefd, zeg ons hoe te le - ven -
 Wou je le - ven met zo - ve - len hier op aar - de,
 moet je de - len: licht en a - dem, geld en goed.
 Wie maar leeft om meer te krij - gen die zal ster - ven
 aan zijn ei - gen o - ver - vloed.

Boek, jij bent geleefd,
 zeg ons hoe te leven -
 Mozes heeft de weg gewezen,
 hoor de woorden der profeten:
 licht en adem zal er zijn
 als je mens wordt zoals Jezus:
 liefde als een mens aanwezig,
 wijn van liefde, brood des levens, zoals hij.

Allen: poco f

4. Boek jij bent ge - leefd, zeg ons hoe te le - ven -
 Nie-mand weet hoe jij moet le - ven, ner-gens staat het
 op - ge - schre - ven. Lief - de te - gen lief - des - pijn,
 vriend - schap te - gen dui - zend vre - zen, zoet dat bit - ter
 kan ge - ne - zen, mens voor men - sen, recht en vre - de,
 licht en a - dem, heel veel le - ven mag je zijn.

mp

5. Vrouw, waar is je broer? Mens, waar is je zus - je?

mf

't Mees - te van een men - sen - le - ven wordt het min - ste
 op - ge - schre - ven: hoe zij trouw zijn aan el - kaar,
 lij - den, ster - ven, lief - de le - ren - zou - den wij dat
 ook pro - be - ren, werd het waar.

Zegen

Muziek

*Na de dienst is iedereen welkom
in de benedenzaal voor koffie, thee en
vruchtensap en napraten.*

Aan deze dienst werken mee:

liturgen: Joop van der Schee
 Martyn Mulder
 Robert Vlaanderen

uitleg en viering: Annelies Jans

muziek: Fred Tuinder

Aanduiding van de liederen:

ZZZ: Zangen van zoeken en zien,
Oecumenische liedbundel, Uitgeverij Kok,
Utrecht 2015

Lezingen:

‘Boek jij bent geleefd’ uit:

- *Zangen van zoeken en zien, ZZZ 600.*

Fragmenten uit:

- Irene Vallejo, *‘Papyrus. De geschiedenis van de wereld in boeken’*
- Lieke Marsman, *‘De dichter en de duivel’*
- David Hielkema en Tim Wagemakers, *‘Femke Halsema. Burgemeester van Amsterdam’*

Letterttype omslag: Papyrus

Voorbedenboek

*In de stiltehoek ligt het voorbedenboek.
Hierin kun je een naam van een persoon
of een intentie schrijven. Deze zal worden
genoemd in de voorbeden in de dienst.*

Kaarsje aansteken

*Voor of na de dienst kun je in de stilteplek achterin de kerk
een kaarsje aansteken en daar even stil bij staan of zitten.*